

Laki nuorista työntekijöistä 19.11.1993/998

1 LUKU; Yleiset säännökset

1 §; Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan työhön, jota alle 18-vuotias henkilö (*nuori työntekijä*) tekee työ- tai virkasuhteessa.

2 §; Työhön ottaminen

Työhön saadaan ottaa henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta ja joka on suorittanut oppivelvollisuutensa.

Lisäksi saadaan 14 vuotta täyttänyt tai saman kalenterivuoden aikana sanotun iän täyttävä henkilö ottaa sellaiseen kevyeen työhön, joka ei vahingoita hänen terveyttään tai kehitystään eikä aiheuta haittaa hänen koulunkäynnilleen:

- 1) enintään puoleksi hänelle kulloinkin koulusta annettavasta loma-ajasta; sekä
- 2) koulutyön aikana tilapäisesti tai muutoin kulloinkin kestoltaan lyhytaikaiseen työsuoritukseen.

Erityisestä syystä voidaan 15 §:ssä tarkoitettulla luvalla sallia, että 2 momentissa tarkoitettua nuorempi henkilö saa työskennellä tilapäisesti esiintyjänä tai avustajana taide- ja kulttuuriesityksissä sekä muissa vastaavanlaisissa tilaisuuksissa.

3 §; Työsopimus

Viisitoista vuotta täyttänyt saa työntekijänä itse tehdä sekä irtisanoa ja purkaa työsopimuksensa. Alle 15-vuotiaan puolesta työsopimuksen voi tehdä huoltaja tai huoltajan antamalla luvalla nuori henkilö itse.

Huoltajalla on oikeus purkaa nuoren työntekijän työsopimus, jos purkaminen on tarpeellista tämän kasvatuksen, kehityksen tai terveyden takia.

Työnantajan on esitettävä nuorelle työntekijälle tämän tai työntekijän huoltajan pyynnöstä kirjallinen selvitys työsopimuksen ehdoista ennen sopimuksen tekemistä, jollei sopimusta tehdä kirjallisesti tai kysymys ole vain yhtä päivää koskevasta kotitaloustyöstä työnantajan kodissa.

2 LUKU; Työaika

4 §; Säännöllinen työaika

Viisitoista vuotta täyttäneen henkilön säännöllinen työaika saa olla enintään yhtä pitkä kuin 18 vuotta täyttäneiden työntekijöiden säännöllinen työaika samassa työssä. Oppisopimuskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettussa oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tietopuoliseen koulutukseen kuluva aika ja työaika yhteensä eivät saa ylittää kahdeksaa tuntia vuorokaudessa eikä 40 tuntia viikossa.

Oppivelvollisen työntekijän päivittäinen työaika koulutyön aikana saa koulun vapaapäivinä olla enintään seitsemän tuntia ja koulupäivinä enintään kaksi tuntia. Koulupäivän ja työajan pituus yhteensä ei saa kuitenkaan ylittää kahdeksaa tuntia eikä viikoittainen työaika 12 tuntia.

Viisitoista vuotta nuoremman henkilön työaika saa koulujen loma-aikana olla enintään seitsemän tuntia vuorokaudessa ja 35 tuntia viikossa.

6 §; Enimmäistyöaika

Nuoren työntekijän työaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.

7 §; Työajan sijoittelu

Viisitoista vuotta täyttäneen henkilön työaika on sijoitettava kello 6:n ja 22:n väliseen aikaan.

Viisitoista vuotta täyttänyt työntekijä, joka tekee julkisen viranomaisen hyväksymää ja valvomaa työtä ammattikoulutuksen saamiseksi, saa kaksivuorotyössä kuitenkin olla enintään kello 24:ään asti.

Alle 15-vuotiaan työaika on sijoitettava kello 8:n ja 20:n väliseen aikaan. Työn järjestämisestä johtuvista painavista syistä alle 15-vuotiaan työaika voidaan kuitenkin sijoittaa kello 6:n ja 20:n väliseen aikaan.

Työnantajan kodissa kotitaloustyötä tekevän nuoren työntekijän työaika voidaan kuitenkin sijoittaa työntekijän suostumuksella kello 23:een asti, milloin erityinen syy sitä vaatii.

8 §; Lepoajat

Viisitoista vuotta täyttäneelle henkilölle on annettava vähintään 12 tuntia kestävä keskeytymätön lepoaika vuorokaudessa.

Alle 15-vuotiaalle on annettava vähintään 14 tuntia kestävä keskeytymätön lepoaika vuorokaudessa.

Kun nuoren työntekijän työaika vuorokaudessa on pidempi kuin neljä tuntia 30 minuuttia, hänelle on annettava työn aikana ainakin yksi vähintään 30 minuutin lepoaika, jonka aikana hän saa poistua työpaikalta. Jos työpaikalla noudatettavalla työ- tai virkaehtosopimuksen määräyksellä on sovittu päivittäisestä lepoajasta työaikalaista poikkeavasti, saadaan tällaista lepoaikaa koskevaa sopimusmääräystä soveltaa myös nuoreen työntekijään. ([16.10.1998/754](#))

Nuorelle työntekijälle on annettava vähintään 38 tuntia kestävä viikoittainen vapaa-aika keskeytymättömänä. ([14.6.1996/408](#))

3 LUKU; Työn turvallisuus ja terveellisyys

9 §; Työn turvallisuus ja terveellisyys

Työnantajan on huolehdittava siitä, ettei työ ole nuoren työntekijän ruumiilliselle tai henkiselle kehitykselle vahingoksi ja ettei se vaadi suurempaa ponnistusta tai vastuuta kuin hänen ikäänsä ja voimiinsa nähden on kohtuullista.

Sellaisiin töihin, jotka voivat aiheuttaa erityisen tapaturmavaaran tai terveyshaitan tai jotka voivat 1 momentissa mainitulla tavalla olla nuorelle työntekijälle itselleen tai muille vahingoksi, saa käyttää nuorta työntekijää vain asetuksessa säädetyin edellytyksin.

Asetus nuorten työntekijäin suojelusta 27.6.1986/508

1 §; Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan nuoren työntekijän eli alle 18-vuotiaan henkilön tekemään työhön, johon sovelletaan työturvallisuuslakia ([299/58](#)).

Ainoastaan 5 §:n säännöksiä on sovellettava viranomaisen hyväksymässä ja valvomassa ammattikoulutuksessa opettajan johdolla ja valvonnassa tehtävään työhön ja työhön, jonka suorittaja on edellä mainitun koulutuksen perusteella saanut siihen riittävän ammattitaidon.

2 §; Kielletyt työt

Nuorta työntekijää ei saa käyttää työhön, joka on hänen ruumiilliselle tai henkiselle kehitykselleen vahingoksi tahi joka vaatii häneltä suurempaa ponnistusta tai vastuuta kuin hänen ikäänsä ja voimiinsa katsoen on kohtuullista.

Edellä 1 momentissa mainittuja töitä ovat:

- 1) työt, jotka edellyttävät ikään ja kokemukseen nähden kohtuutonta rasitusta tai huomattavaa vastuuta omasta tai toisten henkilöiden turvallisuudesta tai huomattavaa taloudellista vastuuta tai jotka sisältävät sellaisia onnettomuusuhkia, joita nuoret eivät kykene tunnistamaan tai välttämään joko sen vuoksi, että he eivät osaa kiinnittää tarpeeksi huomiota turvallisuuteen, tai kokemuksen tai koulutuksen puutteen vuoksi;
- 2) yksintyöskentely silloin kun siihen liittyy ilmeinen tapaturman tai väkivallan vaara;
- 3) psykiatristen potilaiden hoito sekä psyykkisesti tai sosiaalisesti häiriintyneiden henkilöiden huolto ja muut vastaavat työt;
- 4) kuolleiden käsittely ja kuljetus;
- 5) teurastustyö;
- 6) työt, joissa altistutaan haitallisesti tekijöille, jotka ovat myrkyllisiä tai syöpää aiheuttavia, jotka aiheuttavat periytyviä perimämuutoksia tai vaaraa sikiölle tai jotka muuten vaikuttavat pitkäaikaisesti ihmisen terveyteen;
- 7) palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden ja I luokan palavien nesteiden valmistus, kuljetus ja käsittely ilmeisen palovaarallisissa olosuhteissa;
- 8) työt, joissa altistutaan haitallisesti säteilylle;
- 9) työt, joissa altistutaan terveydellisille vaaroille melun tai tärinän taikka äärimmäisen kylmyyden tai kuumuuden vuoksi;
- 10) sukellustyöt; sekä
- 11) työt, joista niin erikseen säädetään tai määrätään.

3 §; Vaaralliset työt

Alle 16-vuotiasta nuorta työntekijää ei saa käyttää työhön, jossa häntä tai hänen työnsä takia muuta henkilöä saattaa uhata erityinen tapaturman tai terveyden vaurioitumisen vaara.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei kuitenkaan koske peruskoulun oppilaan työtä koulussa.

Työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaava ministeriö vahvistaa esimerkkiluettelon 1 momentissa tarkoitetuista vaarallisista töistä. Luettelo tulee tarkistaa säännöllisesti, kuitenkin vähintään joka viides vuosi.

4 §

Nuoren työntekijän käyttäminen vaarallisiin töihin

Kuusitoista vuotta täyttänyt nuori työntekijä voi tehdä työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaavan ministeriön vahvistamassa esimerkkiluettelossa tarkoitettua tai siihen verrattavaa työtä, jos suojelutekniikalla tai muuten on huolehdittu siitä, ettei nuoren työntekijän käyttöön tarkoitetuista laitteista tai aineista taikka työolosuhteista ole hänen henkilökohtaiset olosuhteensa huomioon ottaen erityistä tapaturman tai terveyden vaurioitumisen vaaraa. Terveyden vaurioitumisen vaaran mahdollisuutta arvioitaessa on käytettävä apuna työterveyshuoltohenkilöstöä.

Ennen 1 momentissa tarkoitettun työn alkua on työnantajan tehtävä siitä ilmoitus työpaikkaa valvovalle työsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen voi työnantajan sijasta tarvittaessa tehdä myös asianomainen oppilaitos tai ammattioppilaslautakunta. Ilmoituksessa tulee olla selvitys nuorella teetettävästä työstä sekä siitä, mitä toimenpiteitä 1 momentissa tarkoitettun vaaran torjumiseksi on tehty ja miten työntekijän opastus ja ohjaus on järjestetty. Työsuojeluviranomainen voi jättää asian tehdyn ilmoituksen varaan tai ryhtyä toimenpiteisiin työn rajoittamiseksi tai lopettamiseksi.

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, koskee soveltuvin osin myös alle 16-vuotiaan peruskoulun oppilaan koulussa tekemää työtä.